

“खड्गः क्षासौविदक्षः समिति विजयते मानवाखण्डलस्य” ।

अत्रार्थः क्षाया महिषीत्वारोपः खड्गे सौविदक्षत्वारोपे हेतुः । अस्य भेदस्य पूर्ववन्मालारूपत्वेऽप्युदाहरणं मृग्यं ।

(६७७) दृश्यन्ते कचिदारोप्याः स्निष्टाः साङ्गेऽपि रूपके ।

तत्रैकदेशविवर्त्ति स्निष्टं यथा मम ।

“करमुदयमहीधरस्तनाग्रे

गलिततमः पटलांशुके निवेश्य ।

विकसितकुमुदेक्षणं विचुम्ब-

त्ययममरेशदिशो मुखं सुधांशुः” ॥

समस्तवस्तुविषयं यथा । अत्रैव “विचुम्बतीत्यादौ” चुचुम्बे “हरिदबलामुखमिन्दुनायकेन दूति” पाठे न चात्र स्निष्टपरम्परितं । तत्र हि । “भूमदावलिदम्भोलिरित्यादौ” राजादौ पर्वतत्वादिरूपणं विना वर्णनीयस्य राजादेर्दम्भोलितादिरूपणं सर्वथैव सादृश्यासम्भवादसङ्गतं । तर्हि कथं “पद्मोदयदिनाधीश इत्यादौ” परम्परितं, राजादेः सूर्यादिना सादृश्यस्य तेजस्वितादिहेतुकस्य सम्भवादिति न वाच्यं । तथा हि राजादेस्तेजस्वितादिहेतुकं सुव्यक्तं सादृश्यं न तु प्रकृते तद्विवर्त्तितं पद्मोदयादेरेव द्वयोः साधारणधर्मतया विवर्त्तितत्वात्, इह तु महीधरादेः स्तनादिना सादृश्यं पीनोत्तुङ्गत्वादिना सुव्यक्तमेवेति न स्निष्टपरम्परितं । क्वचित् समासाभावेऽपि रूपकं दृश्यते । यथा ।